

№ 11/1960.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 11/1960 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1960 (8/1960) samt Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med tillägg till förstnämnda förslag (15/1960).

Landstinget har tillsammans med ovannämnda framställningar till utskottet remitterat

1) Landstingsman Valter Nordas' m.fl:s finansomotion om anslag för undersökningar för ernående av en bättre synbarhet för televisionsutsändningar, som kunna uppfattas med mottagare inom landskapet, samt

2) Landstingsman Lennart Mattssons finansomotion om anslag till byggnadsbidrag för en planerad färja mellan Hällöholmen och Isaksö i Geta kommun.

Med anledning av ovannämnda framställningar och finansomotioner får utskottet vördsamt anföra följande:

Framställning 8/1960.

Utskottet har beträffande anslaget om 2.200.000 mk för anskaffning av tjänstebåt hört vägningen Bo Wilenius, som meddelade, att undersökningarna för anskaffning av båten dragit ut på tiden på grund av att landskapsstyrelsen till en början planerade beställa en båt av metall. Då det visade sig, att en sådan båt skulle bli alltför dyr, övergick man till att utreda kostnaderna för en träbåt med kopparförhyddning. Det har därvid visat sig, att en båt av detta slag av erforderlig storlek icke kan erhållas för det tidigare budgeterade anslaget, som sedermera av budgettekniska skäl indragits. Det föreslagna nya anslaget grundar sig på givna anbud. Utskottet har omfattat landskapsstyrelsens förslag.

Beträffande anslaget under 10 Ht. VI:1 "För underhåll av naturskyddsområde" har utskottet hört landskapskamreraren Jan-Erik Lindfors och landskapsagronomen Ernst Johansson. Utskottet har därvid funnit, att det område, som landskapsstyrelsen avser inköpa på Nåtö, äges av en i Nordamerikas Förenta Stater bosatt ålänning. Området är enligt uppgift helt inneslutet av det under 1959 inköpta Norrgårds hemmans ägor och saknar egen strand. Området är emellertid icke av intresse för naturskyddet i annat avseende, än att det vore till fördel, om en större sammanhängande ägovidd kunde erhållas. Då hemmanets

hemskifte icke är av samma intresse ur naturskyddssynpunkt som de till hemmanet hörande holmarna och vattenområdena, anser utskottet, att med inköp av ytterligare ägor kan anstå till dess landskapsstyrelsen tagit ställning till hemmanets framtida förvaltning. På grund härav har utskottet minskat anslaget till 500.000 mk. Dessutom föreslår utskottet en ändring av momentets rubrik till "För istandsättande av naturskyddsområde" med hänsyn till, att anslaget för ändamålet är upptaget under investeringsutgifter.

Arbetslösheten i landskapet har hittills lyckligtvis icke antagit sådana proportioner som i riket. På grund härav har för sysselsättningsarbeten upptagits i budgetförslagen jämförelsevis obetydliga belopp. I riket har man på senaste tiden också avhjälpt eller förebyggt arbetslöshet genom beviljande av amorteringslån åt industriföretag för sådana byggnads- och andra arbeten, som ansetts härför lämpliga. Sådana lån ha tillsviðare icke beviljats av landskapet. Ett tillfälle härför erbjuder nu uppförandet av vissa anläggningar för Träförädlings Ab Alan i Godby. Ytterligare tillfälle till anordnande av lämpliga sysselsättningsarbeten bör uppförande av en större djupfrysningsanläggning kunna medföra och också andra industrianläggningar torde vara under övervägande. Utskottet anser anordnande av sysselsättningsarbeten på detta sätt vara synnerligen betydelsefullt med hänsyn därtill, att genom anläggningarnas tillkomst nya arbetsmöjligheter skapas. För att möjliggöra en mera omfattande verksamhet i detta syfte har utskottet höjt det av landskapsstyrelsen föreslagna anslaget till 15.000.000 mk. Lån bör enligt utskottets mening beviljas av landskapsstyrelsen i enlighet med de i riket tillämpade principerna åt sådana industriföretag, som planera för sysselsättningen betydelsefulla arbeten och som äro i behov av kredit härför. Särskilt avseende bör fästas vid arbetenas utförande under sådan årstid, då brist på arbetstillfällen föreligger.

Framställning 15/1960.

Utskottet har beträffande torrlägningsföretaget i Seglinge hört landskapsagronomen Ernst Johansson, samt därvid inhämtat, att företaget nu bragts i det skick, som den år 1943 uppgjorda planen förutsatte. Sättningen i jorden har dock varit större än beräknat, varför en tillkallad expert, överingeniör N. Paukkonen föreslagit, att torrlägningsdjupet skall ökas med en meter för att möjliggöra en mångsidig användning av den utvunna odlingsmarken. Dessutom borde pumpanordningen elektrifieras för att densamma skall kunna fungera automa-

tiskt. Enligt i riket tillämpade normer, skulle hela den härav för-
anledda kostnaden, som kalkylerats av lantbruksingeniörsdistriktet i
Åbo, erläggas av statsmedel. Utskottet har omfattat landskapsstyrel-
sens förslag.

Landstingets framställning hos Ålandsdelegationen om anslag för
Vårdö färjförbindelse kan, enligt de uppgifter vägingeniören Bo Wi-
lenius meddelat utskottet, under innevarande år leda till positivt
resultat. Om så blir fallet, kommer den av väg- och vattenbyggnads-
styrelsen förordade färjan omedelbart att beställas, och det blir då
nödvändigt att omedelbart vidtaga med arbetena för färjfästenas an-
läggande. Dessa färjfästen komma att få samma konstruktion som de för
Föglö-färjan uppförda. Ett eventuellt utbyte av färjan framdeles mot
en större färja, ifall den planerade trafiken Vårdö-Gustafs kommer
att fordra det, torde kunna ske med obetydliga ändringar av de pla-
nerade anläggningarna. Utskottet anser det nödvändigt att ställa för
färjfästenas anläggande nödiga medel till landskapsstyrelsens dispo-
sition redan nu, varför utskottet omfattar förslaget. Utskottet emot-
ser dock, att landskapsstyrelsen överväger, om icke färjfastet i
Kurnäs borde ^{få} provisorisk karaktär med tanke på en framtida trafik
över Töftö.

Ltm. Valter Nordas m.fl:s finansmotion.

Utskottet kan icke underlåta att uttrycka sin förvåning över, att
de framställningar, som hittills gjorts från landskapets sida angående
radio- och televisionsmottagning i landskapet, icke rönt nämnvärd
förståelse hos rikets myndigheter och Oy Yleisradio. Ehuru landskapet
icke i den nya självstyrelselagen tillerkänts vare sig lagstiftnings-
eller förvaltningsbefogenheter på detta område, synes landskapets rätt
att taga initiativ i sådana landskapet enskilt berörande angelägen-
heter dock förutsätta, att vederbörande instanser i riket böra efter-
sträva tillgodoseende av landskapets berättigade krav. Den s.k. radio-
tätheten inom landskapet torde vara större än i något jämförbart om-
råde på fastlandet och förmodligen är samma sakförhållande gällande
beträffande televisionstätheten. Under sådana omständigheter borde
man kunna vänta sig åtminstone någon åtgärd i syfte att förbättra
mottagningsförhållandena i landskapet.

Då man från Oy Yleisradios sida icke hittills visat större intres-
se för att tillmötesgå de åländska intressena, anser utskottet, att
en utredning borde företagas på landskapets initiativ, för att för
vederbörande riksmyndigheter skall kunna framläggas ett konkret för-

slag. Då landskapet har tillerkänts initiativrätt i dylika angelägenheter, anser utskottet att för ifrågavarande utredning nödiga utgifter böra kompenseras. Utskottet har därför omfattat motionärernas förslag i sak, men har ansett, att frågan för landskapets del närmast är av kulturell innebörd, varför anslag för ändamålet upptagits under 5 huvudtiteln XI:13 i utskottets förslag.

Ltm. Lennart Mattssons finansmotion.

Utskottet har i denna fråga hört vägingeniören Bo Wilenius. Lagstiftningen om enskilda vägar har tillsvidare icke blivit behandlad i riket, varför anläggande av sådana vägar icke för närvarande kan planeras, även om ett sådant arbete vore av allmänt intresse. Utbyggandet av vägförbindelserna till holmarna västerom Geta torde dock tillgodose en så fåtalig befolkning, att en tillämpning av finansieringsprinciperna för bygdevägar i detta fall icke kan komma ifråga. För att möjliggöra transport av lantbruksmaskiner och lantbruksprodukter över sundet mellan Hällöholmen och Isaksö borde dock en enkel färja anskaffas, då befolkningen på Isaksö och Andersö för närvarande ha betydande svårigheter att utöva sin näring. Vid tjänlig väderlek kunde samma färja också utnyttjas för transporter till Dånö och Äppelö. Utskottet finner motionens syftemål värt beaktande och har föreslagit ett anslag om 300.000 mk till understöd för anskaffande av en färja. Enligt utskottets mening borde landskapsstyrelsen fordra lämpliga garantier för att färjtrafiken kommer att handhas på ett ändamålsenligt sätt innan medel anvisas för anskaffande av färjan.

I enlighet med landskapsstyrelsens önskemål har utskottet sammanställt de i landskapsstyrelsens berörda framställningar ingående budgetförslagen till ett förslag, där de i finansmotionerna äskade anslagen jämväl införts.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte antaga nedanstående förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftstaten för landskapet Åland under år 1960.

INKOMSTER.

5 Avdelningen.

=====

I. Finansieringsinkomster.

Avräknings- och ränteinkomster.

-5-

1. Statsanslag för skattefinansiell utjämnings 46.527.364

Summa I kap. 46.527.364

Summa 5 Avdelningen 46.527.364

Summa inkomster mk 46.527.364UTGIFTER.

2 Huvudtiteln. Landskapsstyrelsen.

I. Centralförvaltningskostnader.

1. Avlöningar:

1 lagberedningssekreterare, grundlön
(36 lkl) 8 mån. å 101.925 815.400

1 huvudbokförare, grundlön (23 lkl) 80.700

1 yrkesvägledare, grundlön (29 lkl) 4 mån. å 69.775 279.100

Summa I kap. 1.175.200

Summa 2 Huvudtiteln 1.175.200

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

III. Ålands sjöfartsläroverk.

5. Värme, lyse och vatten (förslagsanslag) 171.664

15. För anordnande av radiotelegrafistkurs (förslags-
anslag) 960.000

Summa III kap. 1.131.664

XI. Särskilda anslag.5. Understöd åt Ålands hemslöjdsförening för föreningens
skolverksamhet (förslagsanslag) 350.00013. Till landskapsstyrelsens disposition för undervis-
nings- och bildningsväsendet 100.000Summa XI kap. 450.000

Summa 5 Huvudtiteln 1.581.664

6 Huvudtiteln. Näringsarnas främjande.

I. Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverksam-
heten.

22. För sänkning av vattendrag (reservationsanslag) 2.500.000

Summa I kap. 2.500.000

Summa 6 Huvudtiteln 2.500.000

7 Huvudtiteln. Kommunikationsväsendet.

II kap. Vaghållningen.5. Bidrag för anskaffande av färja till vägförbindelsen

<u>Hällöholmen-Isaksö</u>	<u>300.000</u>
---------------------------------	----------------

Summa II kap. <u>300.000</u>

IV. Särskilda anslag.Övriga anslag.

6. Bidrag till Ab Skärgårdsflyg för byggande av landningsbrygga	625.000
---	---------

Summa IV kap. 625.000

Summa 7 Huvudtiteln <u>925.000</u>

10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter.

=====

I. Landskapsstyrelsen.

2. Anskaffning av filmprojektor	340.000
---------------------------------------	---------

Summa I kap. 340.000

III. Undervisnings- och bildningsväsendet.

4. Ålands sjöfartsläroverk för särskilda investeringar	205.500
--	---------

8. Ålands lantmannaskola för anskaffning av inventarier	200.000
---	---------

9. Ålands sjöfartsläroverk för inköp av kylmaskinsaggregat	550.000
--	---------

Summa III kap. 955.500

IV. Näringarnas främjande.

4. Anläggande av ny fiskodlingsanstalt	350.000
--	---------

Summa IV kap. 350.000

V. Kommunikationsväsendet.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (reservationsanslag)	14.000.000
---	------------

5. Anskaffning av tjänstebåt	2.200.000
------------------------------------	-----------

Summa V kap. 16.200.000

VI. Särskilda anslag.

1. För <u>istandsättande</u> av naturskyddsområde	<u>500.000</u>
---	----------------

Summa VI kap. <u>500.000</u>

Summa 10 Huvudtiteln <u>18.345.500</u>
--

11 Huvudtiteln. Understödslån.

=====

III. Särskilda anslag.

5. Amorteringslån åt Mariehamns stad för utbyggnad av hamnanläggningar	7.000.000
--	-----------

-7-

6. Amorteringslån för tryggande av sysselsättningen 15.000.000

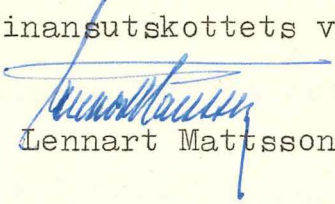
Summa III kap. 22.000.000

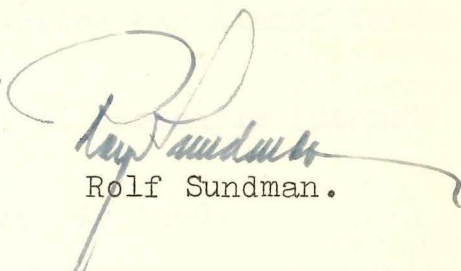
Summa 11 Huvudtiteln 22.000.000

Summa utgifter mk 46.527.364

Mariehamn, den 22 mars 1960.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Clemes, Danielsson och Gunnar Häggblom.